

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

του οὗτου καὶ ὁ Μαρσέλ Λεγκαί κατεπράυνε τοὺς τρομεροὺς ἀπάχηδες, οἱ ὁποῖοι μόλις ἤκουσαν τὸ τραγοῦδι του, ἀνεγνώρισαν ἀμέσως τὸν δημοφιλέστατον ᾠοδὸν καὶ συνθέτην καὶ τὸν ἀφῆκαν ἀνενόχλητον.

Ἐξως πρὸ 4000 ἐτῶν.

Αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες δημοσιεύουν ἐρωτικὴν ἐπιστολὴν εὐρεθεῖσαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Σιφάρουσ πρὸς νότον τῆς Βαβυλωνίας ἀναγομένης δὲ εἰς τὴν πρὸ 4000 ἐτῶν ἐποχὴν. Εἶνε γεγραμμένη διὰ σφηνοειδῶν χαρκατῆρων ἐπὶ λεπτοτάτης πλακῶς ῥε ἀργίλου. «Ὁ Θεὸς Ἥλιος καὶ ὁ Μερδοὺκ, ἔγραφεν ἡ κόρη εἰς τὸν ἐραστὴν της,—θὰ σοὶ καταστήσωσι τὸν βίον αἰώνιον! Σοὶ γράφω διὰ νὰ μάθω ἐὰν ἡ ὑγεία σου ἔχει καλῶς. Ὡ στεῖλέ μου εἰδήσεις ἐπὶ τοῦ προκειμένου! Εὐρίσκομαι τώρα εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἀλλὰ δὲν σὲ εἶδον εἰς κανὲν μέρος καὶ τοῦτο μὲ λυπεῖ πολὺ. Γράψέ μου ὅταν δύνασαι, διὰ νὰ εἶμαι εὐτυχής. Ἐλθὲ κατὰ τὸν μῆνα τῶν ἑορτῶν. Ὁ βίος αἰώνιος σοὶ ἐχορηγήθη διὰ τῶν δεήσεών μου καὶ πρὸς χαρὰν μου!»

Ἡ μεγαλύτερα αἴθουσα.

Ἐπερατώθη κατ' αὐτὰς εἰς τὸ Βερολίνον ἡ κατασκευὴ τῆς μεγαλειτέρας αἰθούσης ἀν μὴ τοῦ κόσμου ὅλου, ἐξάπαντος ὁμοῦ τῆς Εὐρώπης. Τὸ μῆκος της εἶνε 250 μέτρα, τὸ δὲ πλάτος 75, δηλαδὴ διπλασία τῆς πλατείας τοῦ ἁγίου Μάρκου, ἡ ὁποία ἔχει μῆκος 175 μ. καὶ ἐπιφάνειαν 12,000 τετραγωνικῶν μέτρων ἀπέναντι τῶν 19,000 τῆς αἰθούσης ταύτης. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ἐκτίσθη φροντίδι τῆς Ἀυτοκρατορικῆς αὐτοκινητικῆς λέσχης καὶ τῆς Ἐταιρείας κατασκευῆς αὐτοκινήτων, θὰ χρησιμεύσῃ δὲ ὡς αἴθουσα ἰδίως ἐκθέσεως αὐτοκινήτων, θὰ δίδονται ὁμοῦ ἐν αὐτῇ καὶ ἀθλητικαὶ ἑορταί, ἱπποδρομίαι κτλ. Ἡ αἴθουσα αὕτη, ἡ ὁποία εἰς τὸ κέντρον ἔχει ὕψος 18 μέτρων, φωτίζεται διὰ 18 χιλ. ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων.

Καλλιτεχνικαὶ ἐκθέσεις.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ὅλα τὰ Μουσεῖα τοῦ

Παρισιοῦ εἶνε κλειστά. Οἱ περισσότεροι κλητῆρες ἐφόρεσαν τὸ χαλὶ καὶ ἡ ἀσφαλὴς φύλαξις τῶν ἔργων ἦτο πλέον ἀδύνατος. Μόνον τὸ Μουσεῖον τοῦ Λουξεμβούργου ἦναι ἐξαιρετικῶς καὶ δι' ὀλίγας ἡμέρας, ὁργανωθεῖσας εἰς τὰς τρεῖς κεντρικὰς αἰθούσας ἐκθέσεως Ἀγγλικῆς καὶ Βελγικῆς ζωγραφικῆς.

Ἄν καὶ αἱ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουσι νὰ μετακινηθῶσι ἔργα ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ Βέλγιον, ὁ κ. Λεόν Βενεδίτ, διευθυντὴς τοῦ ἐν λόγῳ Μουσεῖου, κατώρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ ὑπερεκατὸν εἰκόνας μεγίστου ἐνδιαφέροντος. Μετὰ τοὺς θεατρικοὺς κριτικοὺς, οἱ ὁποῖοι εὐρίθην εὐκαιρίαν νὰ θνηθῶσι τὴν τέχνην τῶν μετὰ τὴν πρώτην τοῦ Γκιτρου, οἱ τεχνοκρίται χάρις εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Μουσεῖου τοῦ Λουξεμβούργου θὰ μεταχειρισθῶσι μετὰ πολὺμηνον ἀργίαν τοὺς αὐστηροὺς φακοὺς τῶν.

Ἄνδριάς ὑπὸ μετακόμισιν.

Εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Μέτζ ὑπῆρχε μετὰ τῶν προφητῶν καὶ ὁ ἀνδριάς τοῦ Κάιζερ. Φέρει στολὴν βιβλικὴν καὶ εἰκονίζει τὸν προφήτην Δανιὴλ. Τὸν δαυαστὴν δηλαδὴ τῶν λεόντων. Ὁ Δανιὴλ τοῦ Μέτζ διακρίνεται μακρόθεν ἀπὸ τὸν ἀνεστραμμένον μύστακα καὶ τὸ ἀέτειον βλέμμα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας.

Τὰ γαλλικὰ φύλλα, ἀναγράφοντα τὴν εἰδησιν ταύτην, προσθέτουσι ὅτι καλὰ θὰ κάμουν οἱ Γερμανοὶ ἀποχωροῦντες ἐκ Μέτζ νὰ συμπεριλάβουν καὶ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Δανιὴλ—Κάιζερ.

Ταχύτης ἀναγνώσεως.

Ἡ ταχύτης τῆς ἀναγνώσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς γλώσσης καὶ τῆς συνηθείας τὴν ὁποίαν ἔχομεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Διὰ τὸν ὀφθαλμὸν ὁπίσμου, ἀναγινώσκοντες πολλοὺς διέρχονται 300 ἕως 400 λέξεις κατὰ λεπτόν, προκειμένου ἐννοεῖται περὶ εὐκόλου ἀναγνώσεως, οἷα ἡ ἀνάγνωσις μυθιστορήματος. Τὰ παιδιά ἀναγινώσκουσιν ἀτελῶς, ὑπερτηδῶντα πολλὰς λέξεις.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΝ Ν. ΥΟΡΚΗ

στημα.

Τὰ ὄραϊα καὶ ἀρχαῖα ἀντικείμενα ἔχουν συλλεγῆ ὑπὸ τοῦ κ. Χάλλβορ Μπάγκ ὁ ὁποῖος περιηγήθη ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, τὰ χωρία τῶν Ἰονίων καὶ τῶν Αἰγαίων, καὶ διάφορα τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ὅπου, τίς οἶδε ἀντὶ ποίας εὐτελεστάτης τιμῆς, ἴσως ἀντὶ πινακίου φακῆς, ἠγοράσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀμαθεῖς χωρικῶς τὰ ἀριστουργήματα αὐτὰ τῆς Βυζαντινῆς τέχνης τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζουν τὴν ἀνεκτίμητον συλλογὴν του.

Εἰκόνας Βυζαντινῆς ἐποχῆς, ἀγιογραφίαι ἐκτάκτου

πάντα ἀρχαιολογικὰ ἐκθέσεις πρὸς πώλησιν διαφόρων ἀντικειμένων βυζαντινῆς τέχνης προσεῖλκυσε καθ' ὅλον τὸν μῆνα Μάρου πληθὸς κόσμου εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑπ' ἀριθμὸν 707 τῆς Πέμπτης λεωφόρου κατὰ-

τέχνης, γλυπτὰ εἰκόνας καὶ παραστάσεις ἐπὶ ὀστοῦ, ξύλου, ἐλεφαντόδοντος, Ἑλληνικὰ χειρόγραφα, ἱερὰ ἄμφια, Ἐκκλησιαστικὰ σκευῆ, μετρίας ἀξίας ἢ πολὺτιμοι ἀρχιερατικὰ στολαί, κοσμήματα, σφραγίδες, ἀρχαῖα νομίσματα καὶ μέγας ἀριθμὸς ἄλλων ἀντικειμένων, ἀνερχομένων ἐν ὅλῳ εἰς 910 ἀποτελοῦν τὴν Βυζαντινὴν συλλογὴν.

Ὁ κατάλογος τῶν ἐκθεμάτων φέρει καὶ πρόλογον, γραφέντα ὑπὸ τοῦ κ. Καρόλου Ντέ Κάυ ἐκ Νέας Ὑόρκης, ὅστις, προδιαθέντων τὸ Ἀμερικανικὸν κοινὸν πρὸς κατανόησιν τῆς ἐποχῆς εἰς ἣν ἀνήκουν τὰ ἐκθέματα, λέγει.

«Ἡ Βυζαντινὴ Τέχνη, ἥτις ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ὀνομασθῆ Τέχνη τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Ἀυτοκρατορίας, ἢ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοσοῦτον παρημελήθη ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν 15 ἑκατονταετηρίδα, ὥστε εἶνε δύσκολον νὰ τὴν πραγματοποιήσωμεν σήμερον καὶ νὰ ἐννοήσωμεν πόσον ἰσχυρὰ ἦτο ἐν Μικρασίᾳ ἐπὶ χιλιάδα ἐτῶν. Τώρα ὅτε τὰ τηλεδῶλα τῶν συμμάχων ἐξερεῦνται πῦρ καὶ σίδηρον κατὰ

των φρουρίων των Δαρδανελλίων ή λησμονηθεῖσα τέχνη τῆς Κωνσταντινουπόλεως φαίνεται πολυτιμωτέρα πάσης ἄλλης ἐποχῆς, καὶ μετὰ χαρᾶς προστρέχομεν εἰς πᾶσαν ἐκθεσὶν δυναμένην νὰ ἐπαναφέρῃ καὶ καταστήσῃ ζωντανὴν πρὸ ἡμῶν ἐν τινὶ μέτρῳ τὴν τέχνην ἐκείνην, ἥτις ἔφθασε μέχρι τῆς Εὐρώπης καὶ ἀκόμη μακρότερον μέχρι τῆς Ἰρλανδίας καὶ Νορβηγίας.

«Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Μπάγκ κ. τῶν πολυτελοῦς παρακολούθησος τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν ἐν Κνωσῷ, Δελφῶν καὶ Σπάρῃ. Ἰδιαιτέραν ὄμως προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον ἐπέδειξε διὰ τὴν Βυζαντινὴν Τέχνην, συλλογὴν τῆς ὁποίας ἔφερον ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐπεδείχθη εἰς τὸ κοινὸν τῆς Χριστιανίας καὶ Κοινοπραγίας. Προσεκλήθη μάλιστα ὁ κ. Μπάγκ πρὸς ἐκθεσὶν τῆς καὶ εἰς τὸ ἐν Πετροπόλει Μουσεῖον Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ', ἀλλὰ τὰ σχέδια ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνανάγησαν ἕνεκα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, καὶ οὕτως ἔφερε τὴν συλλογὴν του ἐν ταῦτα, παρεχομένης τῆς εὐκαιρίας εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν κοινὸν νὰ θαυμάσῃ ταύτην, λαμβανομένου ὑπ', ὅσων ὅτι ἐξετίμησαν αὐτὴν ὁ κ. Αἰμίλιος Χανόβερ, Διευθυντὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου τῆς Τέχνης καὶ Βιομηχανίας καὶ τῆς Συλλογῆς Χίρτσου ἐν Κοπεγχάγη, ὁ Κάρολος Γ. Σμῆτσερ, καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας καὶ Τέχνης ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Χριστιανίας καὶ ὁ κ. Η. Γκρότς, Διευθυντὴς τοῦ Μουσείου τῆς Τέχνης καὶ Βιομηχανίας εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

«Ἡ Ἀμερικὴ ἐξαιρετικῶς ὀστερεῖται ἀντικειμένων ἀνηζόντων εἰς τὴν μεσαιωνικὴν Ἑλληνικὴν Τέχνην. Δὲν ἔχομεν συλλέκτας, δίδοντας εἰς τοιαῦτα πράγματα τὴν προσοχὴν των. Τὰ Μουσεία μας εἶχον τόσα ἄλλα πεδία πρὸς ἐκμετάλλευσιν, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ σκεφθῶν τοιαῦτα ἡμίγνωστα καὶ καὶ μισολησμονημένα πράγματα ἐνὸς Μεγάλου Παρελθόντος. Πάντες λοιπὸν μετὰ χαρᾶς θὰ ἐποφελήθωσιν τῆς εὐκαιρίας ἣν παρουσιάζει ὁ κ. Μπάγκ πρὸς μελέτην τῶν λειψάνων μιᾶς Τέχνης, ἣ ὁποία ἀντιπροσωπεύει τοὺς ἀνθρώπους τῶν ἐγγῶς καὶ μέσων χρόνων. Αἱ θρησκευτικαὶ εἰκόνες τῆς συλλογῆς τοῦ Μπάγκ ἀνέρχονται εἰς 130. Ὑπάρχουν ἔπειτα 20 ἐκονογραφημένα χειρόγραφα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, χαυλιδόντος, ἡρσιχάλκου, ὑάλου, πηλίνων ἀγγείων κτλ. ἀνερχόμενα εἰς περίπου 800, χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν τὰ πολυάριθμα χρυσοκέντητα πράγματα. Οἱ ἐρασταὶ τῶν ἀλλοκότων πραγμάτων, οἱ μὴ ἱκανοποιούντες τὰς ὀρέξεις των μετὰ τὴν σύγχρονον τέχνην, θὰ εἰδῶσιν πολλὰ τὰ προκαλητικὰ εἰς τὴν ἐν λόγῳ συλλογὴν, ἥτις καὶ πρὸς διασκέδασιν καὶ σοβαρὰν μελέτην παρέχει ἄριστον ὕλικόν.»

«Ἄν ἀπὸ Ἀμερικανικῆς ἀπόψεως ἡ συλλογὴ εἶνε μόνον ἀξία μελέτης, πρὸς κατανόησιν τῆς σπουδαϊστάτος καὶ σημασίας τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης, διὰ τοὺς Ἕλληνας ἦτον ἀντικείμενον ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος καὶ θλιβερῶν σκέψεων. Τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν διαφόρων εἰδῶν ὄλων τῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν—καὶ εἶνε πλεῖστα τοιαῦτα—, εἶνε Ἑλληνικὰ προἰόντα ἀγορασθέντα ἀπὸ Ἑλληνικῆς χειρὸς, ἀπὸ ἀμαθεῖς χωρικοῦς, ἀπὸ καλογήρους, ἰσως, παλαιῶν καὶ ἀρχαιωτάτων μονῶν, πολὺ ὀλίγην ἢ μηδαμινὴν δίδοντας σημασίαν εἰς τὰ ἀρχαιολογικὰ κειμήλια, τὰ ὁποία καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς διάφορα Μοναστήρια ἰδίως τῶν Νέων χωρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ Μικρασίας εὐρίσκονται ἐρριμένα τῆδε κακίσει, καθι-

στάμενα οὕτως εὐκόλως λεῖα τοῦ πρώτου τυχόντος ἀρχαιοκατήλου Ἑβραίου καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῶ.

Δὲν εἶνε ἄγνωστοι οἱ διάφοροι Ἑβραῖοι ἢ ἀρχαιοφίλοι, οἵτινες περιέρχονται ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀγοράζουν ἀντὶ «μεγάλης τιμῆς» κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀπλοϊκῶν χωρικῶν, ἀντικείμενα «ἄχρηστα» καὶ «παμπάλαια» παντὸς εἶδους, τὰ ὁποία ὅμως ἔχουν πολλὰκις ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν καὶ σημασίαν τὴσιν μεγάλῃν, ὥστε ἡ νομιζομένη «μεγάλῃ τιμῇ» νὰ εἶνε πράγματι πινάκιον φραγῆς.

Οὕτω δὲ φυγαδεύεται ὁ ἀρχαιολογικὸς πλοῦτος τῆς χώρας μας καὶ χάνονται διὰ παντὸς κειμήλια τέχνης καὶ πνεύματος, κινουῦντα τὸν θαυμασμὸν τῶν ξένων χάρις εἰς τὴν ἀμάθειαν τῶν χωρικῶν, ἀλλ' ἰδίως εἰς τὴν ἀσυνειδησίαν τῶν ἀρχαιοκατήλων, οἵτινες εἶνε τὸσον πεπορωμένοι, ὥστε δι' ὀλίγον κέρδος—πολλάκις ἀσήμαντον—γίνονται αἰτιοὶ ἀπωλείας ἀνεκτιμῆτων ἀρχαιολογικῶν ἔργων.

Ἐκ τῆς συλλογῆς ἀναφέρω χάριν περιεργείας τὰ ἑξῆς.

Ἐκ τῶν πρώτων χρόνων τῆς Βυζαντινῆς τέχνης εἶνε ἡ εἰκὼν τῆς παρουσίας τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν Σιμεὼν ἐν τῷ ναῶ.

Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας καὶ ἡ μήτηρ του Ἑλένη.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος φονεύων τὸν Δράκοντα.

Ἡ Παρθένος Μαρία ἢ «Γλυκοφιλοῦσα».

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὴν ἔρημον. Ν

Ἡ παρθένος Μαρία καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἡ παρθένος Μαρία ἢ «Ὁδηγήτρια».

Ὁ ἐρημίτης Ὀνούφριος.

Εἰς Αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.—Μία Αὐτοκράτειρα.—Εἰς Διάδοχος ἢ Βασιλικὸς πρίγκιψ

Ἡ Παρθένος Μαρία φέρουσα εἰς τὸν φωτισμένον τῆς Ἑλληνιστῆ τὰς λέξεις «Μαρία τῆς ψυχῆς».

Ἡ Παρθένος Μαρία μετὰ τοῦ Βρέφους μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν λέξιν ἢ «Ὁδηγήτρια».

Ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν ἢ «Συμβιωτίσσα».

Ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιγραφὴν ἢ «Μεσοπόντισσα».

Οἱ ἑπτὰ παῖδες ἐν Ἐφέσῳ μετὰ πολυτελοῦς πλαισίου.

Ἀφιέρωμα πρὸς τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα, τὸν προστάτην τῆς Κερκύρας μετὰ τὴν πανόλην. Φέρεται τὸ ἔτος 1591.

Ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ. Ἡ εἰκὼν αὕτη φέρει τὴν ὑπογραφὴν : «Διὰ χειρὸς Παναγιωτάτου Μαυρομυχάλη».

Γεράσιμος ὁ ἀσκητὴς τῆς Κεφαλληνίας.

Ἄπτυχον. Ἡ Παρθένος καὶ τὸ Παιδίον μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιγραφὴν «ἢ Μεγασηλιώτισσα».

Κωνσταντῖνος Μέγας καὶ ἡ Ἑλένη. Ἀφιέρωμα τοῦ μοναχοῦ Μυσαρίου, ἐν ἔτει 1780.

Μέγας ξύλινος σταυρὸς μετὰ γλυφᾶς καὶ ἀργυρᾶ περιβλήματα. Εἶνε δῶρον τῆς συζύγου τοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος καὶ τῶν υἱῶν τῆς Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου.

Εἰς τὰ Ἑλληνικὰ χειρόγραφα συμπεριλαμβάνονται. Εὐαγγέλια, Ἱστορία τῶν Ἁγίων, ψαλμοὶ τοῦ Δαυὶδ, Λειτουργικὰ βιβλία, Ὀκτώηχοι κλπ.

Μεταξὺ τῶν χρυσοκέντητων ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν συγκαταλέγονται Ἐπιμανθία, Ἐπιγονάτια, Ὁράρια, Ζῶναι ἱερῶν κλπ.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω πολλὰ ἀντικείμενα ἔχουν ἀγορασθῆ ἀπὸ Μονᾶς καὶ Ἐκκλησίας, ἢ ἀικογενείας αἱ ὁποῖαι συγκαταλέγουν μεταξὺ τῶν μελῶν των ἱερεῖς ἢ ἀνωτέρους κληρικοῦς.